

מפת דרכים לחינוך פוליטי בזמן משבר

כלים יישומיים מבוססי מחקר

ד"ר קרן קטקו איילי

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

מה חשפנו באמצעות המחקר?

+ הגדרנו מחדש את המושג חינוך פוליטי תוך הדגשת הממד הרגשי במיוחד בעת משבר

+ פיתחנו מודל SPEL

+ הצגנו מתווה לחינוך פוליטי כמפת דרכים

+ פיתחנו מודל REACT ליישום מעשי בכיתה

+ הכנו תבנית מסייעת לעבודה עם המתווה

+ יצרנו ארגז כלים מובנה דרך REACT שכולל מאגר מתודות שאספנו מהמורות. ים לשימוש בהוראת סוגיות פוליטיות

+ ויצרנו כלים ועזרי הוראה נוספים

תוכניות ליווי עבור צוותי הוראה

השתלמויות לצוותי הוראה
ושימוש בכלים שונים כמו
למשל, בקלפי שיח פוליטי על
פי מודל
REACT

ריטריט חינוך פוליטי –
העמקה דו-יומית במפת
הדרכים לחינוך פוליטי
והמודלים

תוכנית פוליטיבוס
לצוותי ההוראה
מפגשים קצרי מועד
בחינוך הפוליטי

מצגת המתארת חלק מתהליך הפוליטיבוס

מסתבר שהמציאות נכנסת לכיתה גם כשלא מזמינים אותה

רשתות חברתיות,
פייק ניוז

קיטוב

אקטואליה

רגשות אישיים
וקולקטיביים
שמתעוררים עקב
סוגיות אקטואליות

זהויות, חוויות

יחסי כוח,
א-סימטריה, אי-שוויון

כל אלו מעצבים את עולמם של התלמידות והתלמידים
ושלנו המורות והמורים

(Hess, 2009; Oxfam, 2018; Pace, 2021; Cohen, 2022;)
(Lozano Parra et al., 2023

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

שלושה מפגשי הפוליטיבוס

תחנה I – לקרוא את המפה

תחנה II – לנווט את השיח הפוליטי

- + זיהוי אתגרים וחסמים בהובלת שיח פוליטי
- + פדגוגיות לחינוך מורכבות בעת משבר
- + בירור תפקיד המורה
- + מפת הדרכים והכרת מודל REACT
- + המסגרת המערכתית והכללים
- + התנסות בקבוצת הצוות
- + מרגש לרגש פוליטי
- + עיבוד ומשימה לקראת מפגש הבא: להתנסות בכיתה

תחנה III – תרגול משותף

- + שיתוף ההתנסות בכיתה
- + רפלקציה על התהליך מהמקרה בכיתה
- + הפקת לקחים להמשך הדרך

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

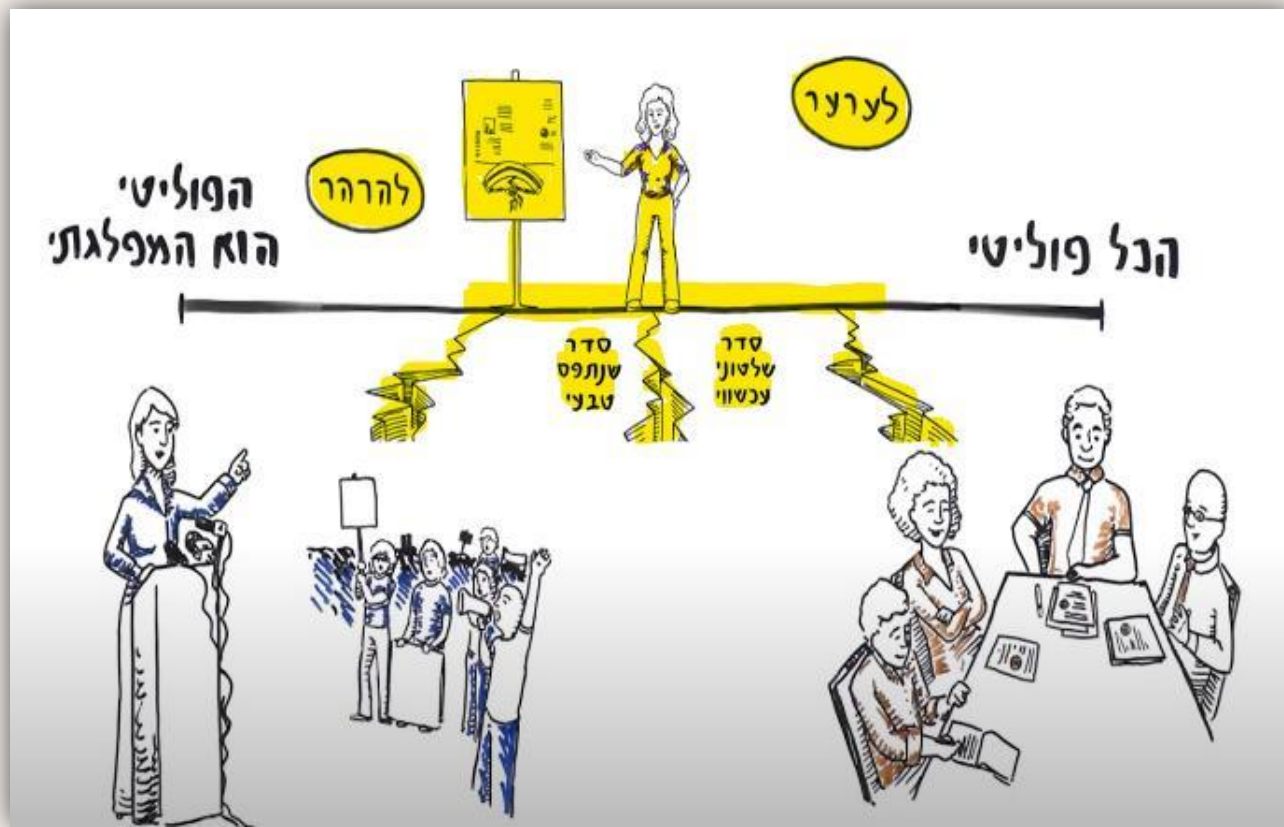

לקרוא את המפה – ההתחלה

מושגי יסוד – מה זה חינוך פוליטי?

מתוך: מיכאלי (2014) הגדרת עדי אופיר
הסרטון המלא נמצא באתר [political-pedagogy.com](https://www.political-pedagogy.com) בסעיף "משאבים נוספים משלנו"
או פה בקישור - <https://youtu.be/1L6CpyHKph0?si=-eVaxH6KHjC3LR5f>

חינוך פוליטי-דמוקרטי בזמן משבר – למה לא? למה כן?

למה כן?

- לפתח ביקורת למידע, הטיות ומניפולציות
- לתרגל שיח מורכב, מחלוקת ואי-הסכמה
- להרחיב נקודות מבט ואמפתיה
- לפתח שיקול דעת ואחריות אזרחית

למה לא?

- להגן על הילדים מפני הצפה/חרדה
- לשמור על אחדות לעיתים דרך אחידות
- למנוע הסלמה והקצנה בלתי נשלטת
- להמתין לזמן ולמציאות רגועה יותר

המחקרים מראים שבזמן משבר נדרשת מוגנות, ללא ויתור על ערכי דמוקרטיה יציבים של חירות, שוויון, סולידריות – זכויות אדם ופלורליזם. בזמן משבר זה טבעי לשכוח, תפקיד החינוך האחראי - להזכיר

(Pace et al, 2022; Selvik, 2021; Sondel et al., 2018; Ten Dam & Volman, 2004; Jerome & Elwick, 2020; White, 2008; Zemblylas, 2020; Zembylas et al., 2022; Ketko-Ayali, Cohen & Michaeli, 2025; 2009, אריסטו, 2009)

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

למה כן חינוך פוליטי בביתה?

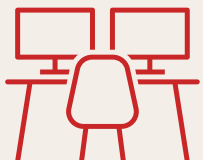

ד"ר אדר כהן מסביר בסרטון על כך שהתעלמות מאקטואליה ופוליטיקה בבית הספר תוציא לעולם בוגרים צייתנים, חסרי ידע וחסרי עמדה!
הסרטון המלא נמצא באתר political-pedagogy.com בסעיף "משאבים נוספים משלנו"
או פה בקישור - <https://www.facebook.com/share/v/197Dwp5k9E/>

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

חינוך פוליטי לפי צבי לם

חינוך
א-פוליטי

??

חינוך
פוליטי

!!

חינוך
אידיאולוגי

מתוך: לם, צ' (2000). לחץ והתנגדות בחינוך. ספרית הפועלים

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

מהו חינוך פוליטי ומה אינו חינוך פוליטי?

(Hess & McAvoy, 2015; Freire, 1970/2018; Apple, 2013; Pace, 2021; Westheimer, 2022;)
2018; מיכאלי, 2014; נווה, 2014; קרמניצר והופמן, 2022; קטקו-איילי, כהן ומיכאלי, 2025)

חינוך פוליטי אינו חלק משיעורי אזרחות בלבד ❌

חינוך פוליטי אינו חינוך אידיאולוגי המנחיל
תפיסת עולם אחת מסוימת ❌

חינוך פוליטי אינו עוסק בהטפה לקו מפלגתי
כלשהו ❌

החינוך הפוליטי רלוונטי לכל תחומי הדעת
ומתקיים בין אם מתוכנן או ספונטני ✔️

עוסק בסוגיות אקטואליות, חברתיות ופוליטיות
שעל סדר היום הציבורי ✔️

מהותו עיסוק בכיתה בחינוך למורכבות וחשיפת
מבני כוח ✔️

המיומנות המרכזית בו היא חשיבה ביקורתית ✔️

אחד מיישומיו הוא תרגול שיח במחלוקת
בסוגיות חברתיות תוך מתן במה למגוון עמדות ✔️

שני אופני שיח

שיח ספונטני:

(1) אמירות / שאלות / סוגייה

(2) אמירות קיצוניות

(Cohen, 2022; Lozano Parra et al., 2023)

שיח מתוכנן:

ספרות המחקר והספרות המקצועית
מתמקדת בעיקר בדיונים מובנים
ומתוכננים מראש

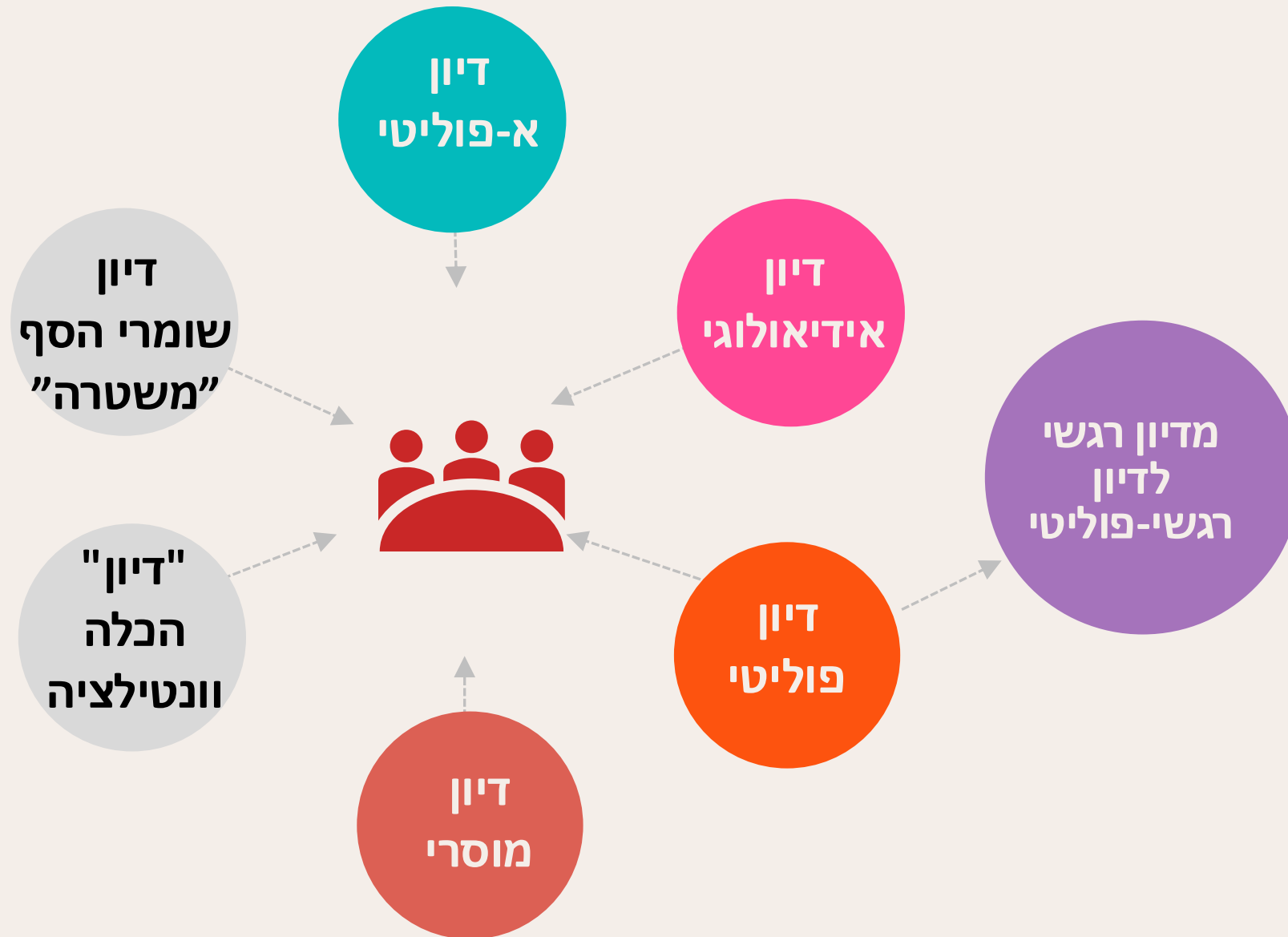
(Hess, 2009; Oxfam, 2018; Pace, 2021)

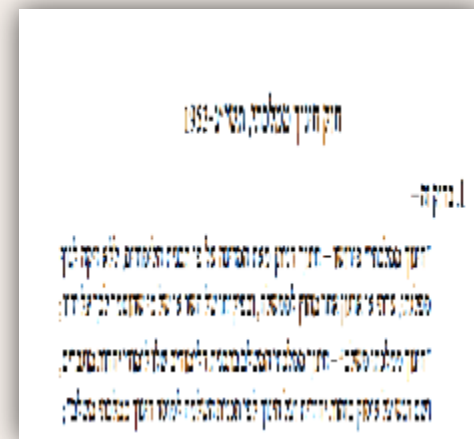
גישות שונות לדיון מעורר מחלוקת בכיתה

צבי לם (2000)
ניר מיכאלי (2014)
אדר כהן (2018)
רקפת ארליך-רון ושחר גינדי (2018)
קרן קטקו-איילי (2026)

המסמכים התומכים/מעודדים אותנו לחינוך פוליטי בישראל

- (1) לחנך אדם להיות אוהב אדם, אוהב עמו ואוהב ארצו, אזרח נאמן למדינת ישראל, המכבד את הוריו ואת משפחתו, את מורשתו, את זהותו התרבותית ואת לשונו;
- (2) להנחיל את העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל ואת ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ולפתח יחס של כבוד לזכויות האדם, לחירויות היסוד, לערכים דמוקרטיים, לשמירת החוק, לתרבותו ולהשקפותיו של הזולת, וכן לחנך לחתירה לשלום ולסובלנות ביחסים בין בני אדם ובין עמים;
- (7) לחזק את כוח השיפוט והביקורת, לטפח סקרנות אינטלקטואלית, מחשבה עצמאית ויוזמה, ולפתח מודעות וערנות לתמורות ולחידושים;
- (8) להעניק שוויון הזדמנויות לכל ילד וילדה, לאפשר להם להתפתח על פי דרכם וליצור אווירה המעודדת את השונה והתומכת בו;
- (9) לטפח מעורבות בחיי החברה הישראלית, נכונות לקבל תפקידים ולמלאם מתוך מסירות ואחריות, רצון לעזרה הדדית, תרומה לקהילה, התנדבות וחתירה לצדק חברתי במדינת ישראל;
- (11) להכיר את השפה, התרבות, ההיסטוריה, המורשת והמסורת הייחודית של האוכלוסייה הערבית ושל קבוצות אוכלוסייה אחרות במדינת ישראל, ולהכיר בזכויות השוות של כל אזרחי ישראל.

חוק החינוך הממלכתי
תשי"ג-1953

מגילת העצמאות

המסמכים – "יש לנו גיבוי..."

תמצית ההוראה

התכנית הלאומית ללמידה משמעותית חותרת למצינות ערכית וחברתית ולכינונה של חברת מופת במדינת ישראל. לשם כך על מערכת החינוך לחזק את המעורבות של התלמידים בסוגיות מוסריות וחברתיות ולעודד שיח חינוכי על נושאים שנויים במחלוקת, ובכלל זה

נושאים פוליטיים ואקטואליים, באמצעות דיון פתוח, הוגן ומכבד. שיח שבו תלמידים יכולים להביע את דעתם, לחשוב ולהתלבט הוא מאבן

היסוד של הלמידה המשמעותית: ערך ללומד ולחברה, מעורבות הלומד ורלוונטיות ללומד (עמ"ר). מטרת חוזר זה היא לעודד את המורים

לנהל בכיתה שיח המתייחס לשאלות של זהות אישית, שיח אזרחי ושיח ערכי על נושאים שנכון וראוי להגיע להסכמות לגביהם ועל נושאים

השנויים במחלוקת ציבורית והמעוררים דילמות מוסריות. כל זאת בתנאי ששיח זה אינו קורא להסתה, לגזענות, לאלימות או להדרה של

קבוצות שונות בחברה הישראלית או לדחלוגה לגיטימית של המדינה. החוזר ממליץ על מסגרת ועל עקרונות

להתנהלות ראויה ומנחה את המנהלים ואת המורים כיצד לעשות זאת בנוסף, מודגשת ההבחנה בין עמדות לגיטימיות ושאין לגיטימיות.

יש לעודד את המורים לדון עם התלמידים בביטוי עמדות שהן לגיטימיות מבחינה משפטית וחברתית במדינה, ובה בעת לעמוד נגד ביטוי

של עמדות בלתי-חוקיות, ביניהן כאלו המטיפות לאלימות או לגזענות. חשוב שהמורה יעלה לדיון שאלות שעל סדר היום הציבורי ויעורר

בכיתה שיחה בנושאים שנויים במחלוקת. עידוד שיח מהסוג הזה הוא חלק מהחינוך למעורבות אזרחית-חברתית והוא מדרבן ללקיחת

אחריות של הפרט בחברה. שיח כזה מעודד תלמידים לפתיחות, לסובלנות, לדיאלוג ולחשיבה מעמיקה, שהם ממטרות החינוך הממלכתי.

חוזר מנכ"ל 2014 (2018)

סוגיות מעוררות מחלוקת:

סוגיות מזמינות

מול

סוגיות מרתיעות

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

המסמכים – "יש לנו גיבוי..." – הבעת עמדת המורה

חוזר מנכ"ל 2014

– (2018)

סוגיות מעוררות

מחלוקת:

סוגיות מזמינות

מול

סוגיות מרתיעות

עם זאת חשוב שהשיח בכיתה ייעשה בדרך המעודדת דיאלוג וחיפוש אחר האפשרות להסכמה או למציאת בסיס משותף בתוך המחלוקת. קיום השיח בנושאים שנויים במחלוקת תוך מתן ביטוי לעמדות השונות יאפשר לתלמידים להתלבט, לשקול ולגבש דעה על בסיס ידע, ביקורתיות וחשיבה עצמאית. במסגרת הדיון הכיתתי, **אם וכאשר המורה נוקט עמדה, עליו לעשות זאת** בהתאם למסגרת שחוק החינוך הממלכתי מתווה, **בצורה שלא תתפרש כמחייבת את התלמידים לתפיסה מסוימת** בהתחשב בכך שהוא מייצג בעיני התלמידים את בית הספר, את המדינה ולעתים אף את החברה כולה. החוזר מנחה את עובדי ההוראה, **בין השאר, כיצד להימנע מלעבור את הגבול שבין** **חינוך לתודעה פוליטית, ציבורית ואזרחית, שהוא חיוני וחשוב, ובין חינוך לתפיסה פוליטית מפלגתית מסוימת, שהוא אסור.** מערכת החינוך אפשרה גם בעבר לנהל בבתי הספר, במגבלות מסוימות, שיח בענייני אקטואליה השנויים במחלוקת. חוזר זה מבקש לנהל דיונים על נושאים שנויים במחלוקת העוסקים באקטואליה וגם בתחומי זהות נוספים של הפרט. בנוסף החוזר **מעודד לנהל דיונים מסוג זה גם בחדרי המורים ולא רק בכיתות**, מתווה את העקרונות שעל פיהם יש לעשות זאת וממליץ על דרכי פעילות.

לברר את המצפן שלי אל מול המצפן הערכי של חינוך פוליטי-דמוקרטי

התשתית הערכית-דמוקרטית מהווה מסגרת מארגנת לכל הפעולות
להוראת סוגיות פוליטיות

המצפן הערכי-דמוקרטי:

+ שוויון

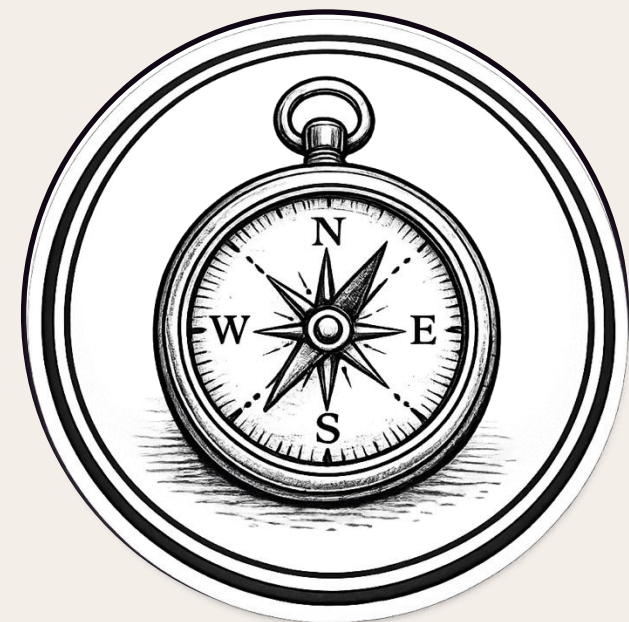
+ חירות

+ סולידריות

ועקרונות הנובעים מהם:

+ פלורליזם

+ זכויות אדם

"תאכלס" - דילמת השיתוף בעמדת המרצה והאתיקה של הובלת הדיון הפוליטי (לא לשכנע!)

- + ניטרליות פרוצדורלית להנחיית הדיון
- + הסכנה ב"ניטרליות"
- + שקיפות בגילוי עמדות המורה
- + הדעה של המורה לא מחייבת, להיפך החובה היא לעודד השמעת ביקורת וקולות לדעות אחרות
- + עמדה נחרצת בדיון מוסרי (עוגן מוסרי – אפשר לכתוב על הלוח, סימן קריאה לגבי רצח/אונס)
- + בדיון אידיאולוגי יש מקום להשמיע וניתן למסגר את תפיסות העולם השונות שהן לגיטימיות כמובן
- + מסגור הדיון בהקשר של מדינה ישראל הדמוקרטית – (מגילת העצמאות, חוק החינוך הממלכתי)

איך לנווט את השיח הפוליטי-דמוקרטי מודע רגש

דרך מודלים:

SPEL

REACT

תפקיד הרגש בחינוך פוליטי-דמוקרטי בעת משבר

+ יש גישות מסורתיות השוללות עיסוק ברגשות בהוראה פוליטית (Nias, 1996;)

(Hargreaves, 1998; Arendt, 1961

+ רגשות אינם מכשול שיש להתגבר עליהם, אלא מרכיב מהותי בתהליך החינוכי הפוליטי

(Zembylas et al., 2022)

+ ההתייחסות לרגשות מחייב התייחסות מודעת הכוללת חשיבה

ביקורתית/מאתגרת/מערערת גם על הרגשות (Keegan, 2021)

+ תיעול הרגש לקידום פעולה אקטיביסטית חיובית לשינוי חברתי - לטיפול תקווה ושינוי

(Abowitz & Mamlok, 2019)

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

תוצר - המשגה מחודשת - חמשת ממדי הליבה של חינוך הפוליטי

ידע פוליטי כבסיס קוגניטיבי הכרתי להבנת המציאות הפוליטית המורכבת

הכרה ברגשות והבנת תפקידם בתהליך החינוך הפוליטי

פיתוח מיומנות לחשיבה ביקורתית ויכולת לניתוח ולהערכה

קביעת עמדה מבוססת ופיתוח זהות פוליטית אזרחית תוך שילוב בין האישי לקולקטיבי

טיפול אקטיביזם אחראי על-ידי מעורבות והשתתפות פעילה גם בזירה הציבורית

ערכי הדמוקרטיה

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

הצעה: לעבור מ-SEL ל-SPEL

כפדגוגיה שמתייחסת לרגשות בחינוך הפוליטי

המסגרת של ה- SPEL - 'רגש פוליטי' Political Emotion

- + רגש פוליטי בחינוך עובר בין רגש אותנטי טבעי וראשוני לבין העמקת הידע ושיח על הרגשות
- + האם על הרגשות פועלת הבניית חברתית, עיצוב תודעה?
- + האם יכול להיות שיחסי הכוח החברתיים-פוליטיים פועלים על הרגשות הקבוצתיים שלנו?
- + האם יש הקשר קולקטיבי לרגש האישי? האם הרגש יכול לקדם או להרוס?
- + כדי לאפשר מקום ולעבד רגש פוליטי בכיתה – נדרש תיווך של המורות לעבור מרגש אישי לקולקטיבי

לאחר שהבנו את המסגרת של הרגש הפוליטי
נעבור למודל יישומי עם מתודות לסיוע להוראה

Political-pedagogy.com

מודל ריאקט

לד"ר חוה המחקר המלא
ד"ר קרן קטקו-איילי - אורנים
ד"ר אדר כהן - האוני' העברית
ד"ר ניר מיכאלי - אורנים

ערכי הדמוקרטיה

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

מודל REACT - מפת דרכים לחינוך פוליטי

המודל מציע תהליך מדורג בחמישה שלבים:

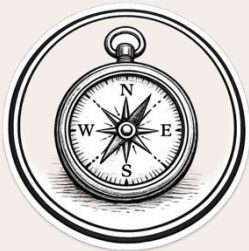
+ Recognize emotions - התמודדות עם רגשות

+ Enriching of political knowledge - העשרת ידע פוליטי

+ Analyze critically - איתגור וחשיבה ביקורתית

+ Consider positions - קשב לעמדות

+ Take action for social change - טיפוח פעולה לשינוי חברתי

דוגמה לתכנון שיח במחלוקת
עם תבנית עזר
(נמצאת באתר להורדה)

דוגמה - מפת דרכים – מודל REACT לעיסוק בפרשת אייל גולן

- מהו המקרה?
פרשת אייל גולן - החשיפה של טאיסיה בדצמבר 2024
- למה העיסוק בו עלול להיות נפיץ?
התלמידים אומרים "שעושים לו עוול", "הוא זמר מלך", "היא אשמה, למה היא הלכה אליו?", "השמאלנים האשכנזים שילמו לה להתלונן עליו"
- מה אני מרגיש.ה / ומה חשוב שאכיר מבחינת רגישויות בביתתי?
- מהי הדילמה במרכז הדיון? מהי מטרת השיעור / דיון / עיסוק שלי בסוגייה?
  - חשיבה ביקורתית על תעשיית הבידור והכוח שיש בידי גבר מצליח שקושר קשר עם גורמי כוח נוספים
  - הקשר בין חוק/משפט למוסר
  - האם אופיו של האמן צריך להשפיע על האהדה כלפיו?
  - פערים מזרחי-אשכנזים בישראל

דוגמה - מפת דרכים – מודל REACT

לעיסוק בפרשת אייל גולן

רגש

- אילו רגשות עולים אצלך בהקשר לפרשת אייל גולן?
- אני שומעת שאתה מרגישה (כעס, חשש, תסכול), נכון?
- האם יש רגשות נוספים שיכולים לעלות בהקשר הזה?
- האם תמיד הרגשת כך בנוגע לאיל גולן/ הטרדות מיניות?
- האם לדעתך כולם מרגישים כך? אם לא – למה?

ידע

- מה ידוע לנו על הפערים בין אשכנזים למזרחים?
- מה ידוע לנו על החוק בנוגע להטרדה מינית וניצול מיני
- מה אחוז תלונות השווא? מה אחוז התלונות עבור כסף? מה חווה מתלוננת בעת הגשת התלונה?
- מהי ההגדרה של זנות? האם הארוע יכול להתפרש כזנות?

אתגור וחשיבה ביקורתית

- מי הוא בעל הכוח בפרשה?
- מי מרוויח ומי מפסיד מהחשיפה?
- האם זה קשור רק לאייל גולן או חלק ממבנה חברתי רחב יותר
- שיש מי שמוגן יותר ומי שפחות?
- למה לדעתך יש מי שבועסים על האשמות של אייל גולן ויש המזדהים עם המתלוננת?
- למה המתלוננת חששה לדבר ולהיחשף ולהתלונן בזמן אמת?
- האם ניתן לחשוב על אינטרסים שמניעים אותן?

קביעת עמדה וקשב לדעות

- מה עומד בבסיס עולם הערכים שלי שעוזר לי לגבש את העמדה שלי?
- האם צריך להמנע מלהשמיע את אייל גולן במרחב הציבורי?
- האם תמיכה בצד אחד היא תמיד על חשבון הצד השני?
- האם לדעתך אפשר/צריך להפריד בין האומן לבין מעשיו?

טיפול פעולה

- אם יש תפיסה שרק המזרחים מותקפים אם היא נכונה/אינה נכונה איך אפשר לפעול בנוגע לכך?
- אם התפיסה שיש ניצול של בעלי כוח למוחלשות מה ניתן לעשות לשינוי?
- מה אפשר לעשות כדי לעזור לנפגעות כד שלא יחששו להיחשף כמתלוננות ולא יושתקו אוטומטית?

מפת דרכים – מודל REACT

לעיסוק בסוגייה פוליטית מורכבת או לפיתוח מערך שיעור או יחידת לימוד

- מהי הסוגייה?
- למה היא עלולה להיות מעוררת מחלוקת?
- מה אני (המורה) מרגיש.ה כלפיה?
- מהי מטרת הדיון/העיסוק/הפיתוח של שיעור או של יחידה בסוגייה?
- מהו הידע הנדרש לי?

רגש

- אילו רגשות עולים אצלך (התלמיד.ה)
- בהקשר של הסוגייה?
- אני שומעת שאת.ה מרגיש.ה (כעס, חשש, תסכול), נכון?
- טבעי בזמן כזה להרגיש....
- אילו רגשות נוספים יכולים לעלות
- בהקשר של הסוגייה?
- תמיד הרגשת ככה?
- את.ה חושב.ת שכולם מרגישים כמוך?
- אם לא - למה?

ידע

- לאילו תחומי ידע הסוגיה קשורה?
- איזה ידע חסר לך כדי לדון בסוגייה?
- מה מעניין אותך לדעת בנוגע לסוגייה?
- באילו מקורות מידע ניתן להשתמש כדי להשיג את הידע החסר?
- על אילו מקורות מידע את.ה סומך?

דוג' לשאלות - מפת דרכים – מודל REACT לעיסוק בסוגייה פוליטית מורכבת

טיפול פעולה

- האם יש נושא/תחום/עניין/רעיון הקשור לסוגייה שהיה כדאי לשנות?
- האם ניתן ליצור שינוי בנוגע לסוגייה?
- מה הדבר הקטן ביותר שהיה אולי טיפה משנה?
- מה את.ה יכול.ה לעשות כדי להשפיע על המציאות?

קביעת עמדה וקשב לדעות

- בעקבות הדיון אילו כוחות משפיעים על הדעה שלך בנושא?
- האם הדעה שמתגבשת קשורה לתשתית ערכית בסיסית שלך, מהי?
- הדעה מתקשרת לסולם הערכים שלך, מהם?
- בעקבות הדיון – מהי עמדתך?
- האם ייתכן שדעה היא דינמית ומה משפיע עליה להיות בתזוזה?

אתגור וחשיבה ביקורתית

- האם הרגש שלנו אולי מושפע מגורמים נוספים?
- האם קשור לאישי או לתופעה?
- אילו כוחות פועלים בסיטואציה?
- מי מרוויח ומי מפסיד מהמצב הקיים?
- מהו ההקשר החברתי הרחב של הסוגייה?
- איך המציאות הזו נבנתה לאורך זמן?
- מה העמדות הבולטות כלפי הסוגייה?
- מי המייצגים הבולטים שלהן?
- האם ניתן לחשוב על אינטרסים שמניעים אותן?

מפת דרכים – מודל REACT

לעיסוק בסוגייה פוליטית מורכבת

טיפול פעולה

קביעת עמדה וקשב לדעות

אתגור וחשיבה ביקורתית

רגש

ידע

המילה **REACT** נבחרה במכוון להדגיש את חשיבות
התגובה המושכלת והאקטיביזם החברתי

הכנסו לאתר:

Political-pedagogy.com

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

משוב

ד"ר קרן קטקו-איילי | ד"ר אדר כהן | פרופ' ניר מיכאלי

סיכום

אם אני רוצה לעסוק באקטואליה ובמחלוקת ולהתמודד עם רגשות מאתגרים – מה צריך?

- מפה – להבחין מהם הגבולות ומהם המסמכים הקיימים
- יעד – מהו היעד שלי לאור החינוך הדמוקרטי
- מצפן – קביעת עוגנים מוסריים כדי לחדד מה אינו לגיטימי
- תרמיל – כלים, מודל פרקטי ותמיכה, גיבוי

תודה רבה על ההקשבה

ד"ר קרן קטקו איילי

050-843-4255

Kerenketko@gmail.com
